

Op pad met...

Lilian van den Aarsen in de Havikerpoort

CV Dr. Ir. L.F.M. van den Aarsen MPA

1986	studie Biologie, Wageningen Universiteit
1994	promotie Wageningen Universiteit, vakgroep Ruimtelijke Planvorming, op de relatie landbouw-natuur in zandgebieden
1994-1998	werkzaam voor ministerie van VROM, Alterra en Expertise Centrum LNV
1998-2003	werkzaam bij Directie Natuurbeheer van LNV in diverse functies:
1999-2000-	waarnemend hoofd afdeling Facet (water, ruimte en milieu)
2000-2001	coördinator implementatie Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur
2001-2002	Masters of public administration. Nederlandse school voor Openbaar Bestuur
2001-2003	MT-lid Strategie en Projecten (o.a. implementatie nb-wet)
2003	plaatsvervangend directeur Directie Oost
2003 – heden	directeur Regionale Zaken Vestiging Oost

Schakelen tussen de regio en de wereld van Den Haag

De ecologische verbinding zit potdicht. Een paardensportevenement heeft bezit genomen van Middachten en omgeving. Er kan geen auto door, laat staan een hert. “Het edelhert is natuurlijk een belangrijke doelsoort van de Havikerpoort, maar dat hoeft er niet gelijk morgen al te staan”. Gelukkig maar. Uiteindelijk vinden we een verbindingsweggetje tussen het Veluwemassief en de IJssel, en doorkruisen we het favoriete landschap van Lilian van den Aarsen, directeur Regionale Zaken vestiging Oost van het ministerie van LNV.

Wat vind je zo mooi aan dit gebied?

“De grote variatie op korte afstand. Je hebt het Veluwemassief, je hebt de overgang met die landgoederenzone en prachtige cultuurhistorische ontwikkelingen en dan die uiterwaard. Dat is een prachtig oud gebied. Aan de terpen waar de boerderijen op staan kun je zien hoe men al van oudsher probeert rekening te houden met die rivier en het hoofd boven water te houden.”

Wat is de achtergrond van de Havikerpoort?

De Veluwe is een van de grootste natuurgebieden binnen Nederland. Je kunt het wel helemaal ontsnipperen en optimaal inrichten, maar als de barrières dan net buiten de Veluwe liggen – en je hebt zelf gezien hoe groot de barrières hier zijn, met name de wegen – ben je nog niet klaar. De opgave is om allerlei verbindingen te leggen. Er zullen acht poorten komen, overgangen van de Veluwe naar de omliggende landschappen.

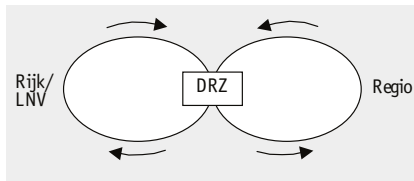
Robuuste verbindingen lagen heel erg moeilijk in het begin. Er was maar voor de helft geld en ze werden meestal ingevuld met van die grote stroken bos want dat vonden de beesten zo leuk. Het edelhert is natuurlijk een belangrijke doelsoort van de Havikerpoort, maar dat hoeft er niet gelijk morgen al te staan. Voortschrijdend inzicht zorgt er voor dat we afstappen van een fasering die te rigide is in ruimte en tijd. Je ziet in Overijssel waar ze al iets verder met de planvorming zijn, dat er weer een balans ontstaat. Zonder verlies van de doelen kun je met andere inrichtingsmaatregelen en met andere vormen van grondgebruik nog heel veel doen.”

Wat is de rol van Regionale Zaken bij de Havikerpoort?

“Als Rijk zitten wij op de hoofdlijnen: er zullen robuuste verbindingen komen en er zal een combinatie komen van natuur en

veiligheid in de uiterwaarden. De provincie heeft de regie bij de uitwerking van beleid in de regio. Dat rijksbeleid, dat kun je niet helemaal dichttimmeren. Bij de uitwerking in het veld, in de praktijk kom je altijd vragen tegen die een beleidsontwikkellende impact hebben. Kan het linksom, kan het rechtsom, hoeveel precies willen jullie van dit voorstel? Nou dan adviseren wij, we denken mee, we toetsen ook op tal van punten. De Habitatrichtlijn is voor ons een keiharde stok achter de deur. Of we het nu leuk vinden of niet, als je iets wilt doen in een Habitatrichtlijngebied dan moet je kijken of dat geen schade aanricht. Als dat wel zo is en het moet toch doorgaan, bijvoorbeeld vanwege de veiligheid, dan moet je mitigeren of compenseren. Wij proberen verrassingsvrij te toetsen. Dan moet je ook in het voortraject meedenken, richting geven en heel veel terugkoppelen naar Den Haag. Ik teken altijd een achtje, zo’n lemniscaat (figuur 1). Onze functie is om te kijken, wat leeft er nu in zo’n regio, wat gaat goed als het om ons beleid gaat, wat kan beter, waar komen ze niet uit. Bijvoorbeeld zo’n hertenregeling. Dat speelt in de Havikerwaard erg sterk. Die herten gaan komen en die gaan niet alleen netjes in de robuuste verbindingen zitten maar die kunnen ook landbouwgewassen aantasten. Opeten vooral. Die robuuste verbindingen dat lukt allemaal wel, maar een schaderegeling voor vraat door herten dat is voor het draagvlak ontzettend belangrijk. Die agenderen wij dan in Den Haag. In dit geval had dat niet direct effect. Naast het signaal is ook de timing erg belangrijk.”

Figuur 1 achtjes draaien: schakelen tussen Den Haag en de regio

Wat is er zo leuk aan werken in de regio?

“We hebben landelijk het project “Andere Overheid”. Dat gaat over herstel van het contact met de burger. Ik vind Regionale Zaken een goed voorbeeld van hoe je een andere overheid zou kunnen vormgeven. Je merkt dat het voor mensen uitmaakt dat ze niet met Den Haag en met onbekenden hoeven te bellen. Wij zitten in de regio, de burgers weten ons steeds beter te vinden en we hebben nu een minister die dat heel erg belangrijk vindt. Laatst waren we in Bronkhorst. Zegt de minister: “Daar zit mevrouw van den Aarsen. Als u een probleem hebt, dan moet u haar bellen.” Ja, dan stromen de telefoontjes binnen.”

Wat kunnen jullie doen voor die burgers?

“Uitleggen, toelichten, luisteren en kijken of je het probleem van iemand kunt agenderen. Vaak zijn er toch nog wel subsidie-mogelijkheden waar je mensen op kunt wijzen. Onlangs moesten boeren aanvraag indienen voor de Brusselse inkomstenstoeslagen. Soms zijn ze het niet eens met de basis voor de vergoedingen, ze krijgen hun formulieren niet of er zijn fouten gemaakt. Dan komen wij dat vaak in het veld tegen. Die signalen geven we door aan de Dienst Regelingen en ook aan de Directeur Gene-

Je hebt zelf gezien hoe groot de barrières hier zijn, met name de wegen

raal. Je kunt soms toch wel dingen lostrekken, zowel binnen onze eigen organisatie, als bij de provincie en gemeente. Vaak ben je ook wel een soort kop van jut en ontvangstpunt voor onvrede. Maar dat vind ik niet erg.”

Wat vraagt dat van jou en je mensen?

De kerncompetentie waarop we sturen is schakelen. Effectief schakelen tussen de bestuurlijke werkelijkheid en de praktijk in de regio en de Haagse wereld waar toch vooral de Tweede Kamer maatgevend is. Onze meerwaarde zit hem er in dat wij weten wat in de praktijk kan. Waar je kans loopt dat iets uitgevoerd wordt. Dat is toch tegenwoordig in tweede-kamer-land een belangrijk punt. Uitvoering.”

“Je vraagt wel veel van mensen: een lange adem, incasseringsvermogen en overtui-

gingskracht. In Den Haag is niet iedereen van doordrongen dat het allemaal zo interessant is wat er in de regio gebeurt. De fixatie op de Tweede Kamer is daar veel groter. Maar goed, het gaat steeds beter.” “En wat mijzelf betreft: ik was in het begin heel kritisch op de regio. Toen ik er kwam vond ik het verschil in hectiek en *sense of urgency* met Den Haag erg groot. Inmiddels is dat sterk veranderd. Ik vind het erg leuk om aan organisatieverandering mee te werken. Het is de combinatie van ambitie en liefde voor het betrekken van mensen bij veranderingen die het werk leuk maakt. En ik vind het ook een erg leuke regio.”

BAREND HAZELEGER & CLAIRE VOS

